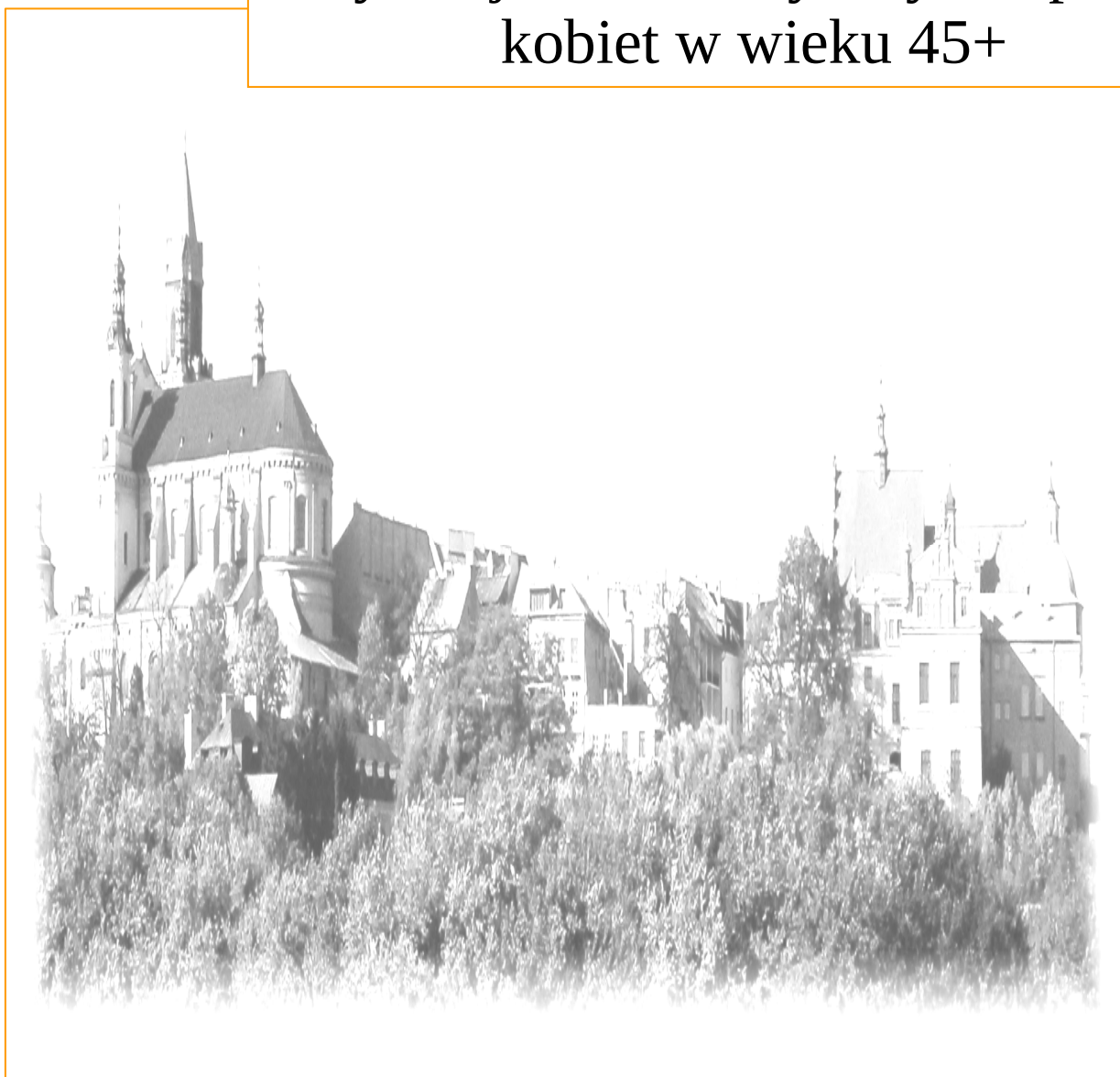

Miejski Urząd Pracy w Lublinie
20-080 Lublin, ul. Niecała 14
www.mup.lublin.pl

Sytuacja na lokalnym rynku pracy kobiet w wieku 45+

Lublin, czerwiec 2009 r.

Wstęp

Wobec zmian na rynku pracy i w strukturze demograficznej oraz odpływu siły roboczej poza granice naszego województwa, grupa osób bezrobotnych 45+ może mieć duży wpływ na gospodarkę naszego miasta. Część z tych osób posiada duże doświadczenie zawodowe, które może z nich uczynić cennych pracowników. Jest to ważny powód, dla którego należy aktywizować bezrobotnych z tej grupy. Należy zwrócić uwagę na korzyści płynące z zatrudniania kobiet w wieku 45+. Głównym celem jest podjęcie działań, które będą służyć wydłużeniu aktywności zawodowej oraz zwiększeniu zatrudnienia kobiet powyżej 45 roku życia, pozostających bez zatrudnienia, mających trudności z wejściem i utrzymaniem się na rynku pracy. W Lublinie to kobiety stanowią większość wśród osób pozostających bez pracy. Duża ich część nie wierzy we własne siły i z góry zakłada, że jest skazana na niepowodzenie na rynku pracy. W związku z tym MUP w Lublinie podejmuje działania mające na celu aktywizację zawodową tej grupy osób.

I. Metodologia badania

Cele badań

Zasadniczym celem prowadzonych badań było poznanie sytuacji na rynku pracy kobiet w wieku powyżej 45 roku życia. Podjęto próbę poznania opinii osób z tej grupy o sytuacji na lubelskim rynku pracy. Celem było także zbadanie potrzeb w zakresie aktywizacji i wypracowania najlepszych narzędzi umożliwiających kobietom powyżej 45 roku życia jak najszybsze podjęcie pracy.

Zakres podmiotowy

Uczestnikami badań były kobiety bezrobotne powyżej 45 roku życia zarejestrowane w Miejskim Urzędzie Pracy w Lublinie jako bezrobotne bądź poszukujące pracy. Badania przeprowadzone zostały w grupie 215 osób tj. wśród 11,2% kobiet w wieku powyżej 45 roku życia będących w bazie bezrobotnych MUP. Ankietę zwrotną Urząd otrzymał od 48,4% badanych respondentek.

Zakres czasowy

Materiał empiryczny gromadzony był w okresie od 3.04.2009 roku do 28.04.209 roku.

Zakres przestrzenny

Badania realizowane były na obszarze miasta Lublin.

Technika gromadzenia materiału empirycznego

Badania przeprowadzone zostały w oparciu o standaryzowaną technikę ankiety. Kwestionariusz ankiety składał się z 20 pytań, które w większości miały charakter zamknięty. Pytania zostały tak skonstruowane aby uzyskać konkretne opinie. W ankiecie znalazły się również pytania typu otwartego aby zapewnić respondentom swobodę wypowiedzi.

Metoda doboru próby i dystrybucja kwestionariuszy

Próbę dobrano do badań w sposób celowy tzn. były to kobiety powyżej 45 roku życia zarejestrowane w MUP w Lublinie jako osoby bezrobotne bądź poszukujące pracy i zamieszkałe na terenie miasta Lublin. Osoby te losowo wyodrębniono z bazy *SI Bezrobotni*. Osobom tym wysłano pocztowo kwestionariusz ankiety. Ankietowane kobiety wypełniony kwestionariusz składały w Urzędzie osobiście lub listownie.

II. Dane ze statystyk MUP

Liczba ludności powyżej 45 roku życia zamieszkałej na terenie miasta Lublin wynosiła 350.462 osoby. Prawie 54% ogółu populacji (tj. 189.212 osób) stanowiły kobiety. Bezrobotne kobiety stanowiły ok. 1% (1.912 osób) ogółu kobiet powyżej 45 roku życia zamieszkałych na terenie miasta Lublin. W rejestrze MUP w Lublinie w znajduje się ogółem 4.116 osób powyżej 45 roku życia. Osoby te stanowią ok. 30% ogółu bezrobotnych. Bezrobotne kobiety z tej kategorii wiekowej stanowią 43,3% osób bezrobotnych powyżej 45 roku życia. W Lublinie to kobiety stanowią większość wśród osób pozostających bez pracy.

Czas pozostawania bez pracy w miesiącach

Analizując bezrobotne kobiety powyżej 45 roku życia wg czasu pozostawania bez pracy należy zauważyć, iż najwięcej bezrobotnych kobiet pozostawało bez pracy pow. 24 m-cy tj. 45,3%, Następną grupą są kobiety pozostające bez pracy od 12 do 24 m-cy 14%. Trzecią, co do wielkości grupą są kobiety pozostające bez pracy od 6 do 12 m-cy 13,4%. Najmniej 4,1% bezrobotnych kobiet z badanej populacji pozostawało w statystykach MUP bez pracy do 1 m-ca.

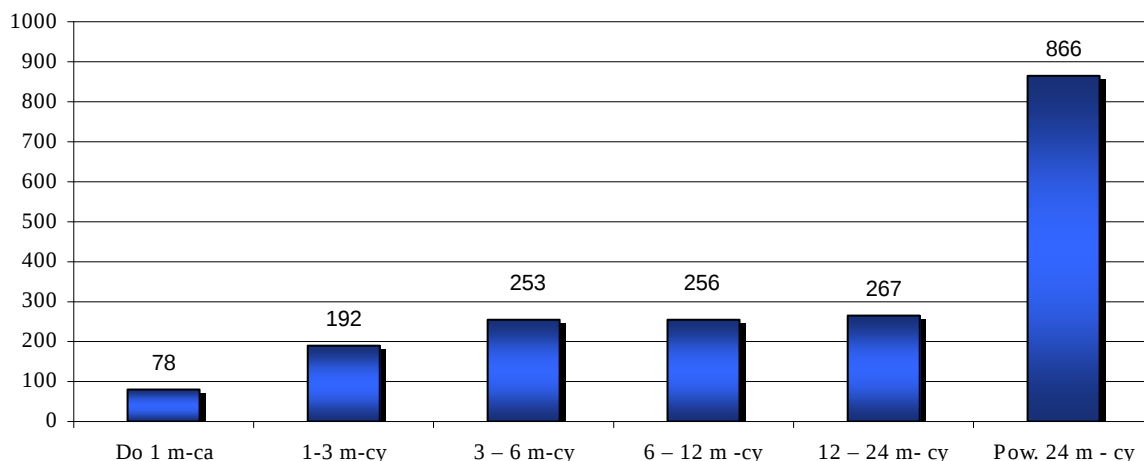
Tabela nr1. Struktura bezrobotnych kobiet powyżej 45 roku życia pod względem czasu pozostawania bez pracy- wg stanu na koniec marca 2009r.

Czas pozostawania bez pracy	Liczba i struktura bezrobotnych na koniec III 2009 roku	
	III.2009r.	%
Do 1 m-ca	78	4,1
1-3 m-ce	192	10,0
3-6 m-cy	253	13,2
6-12 m-cy	256	13,4

12-24 m-cy	267	14,0
Pow.24 m-cy	866	45,3
Ogółem	1.912	100%

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdania MPiPS-01.

Wykres nr 1. Bezrobotne kobiety powyżej 45 roku życia pod względem czasu pozostawania bez pracy –stan na koniec marca 2009r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdania MPiPS-01.

Poziom wykształcenia

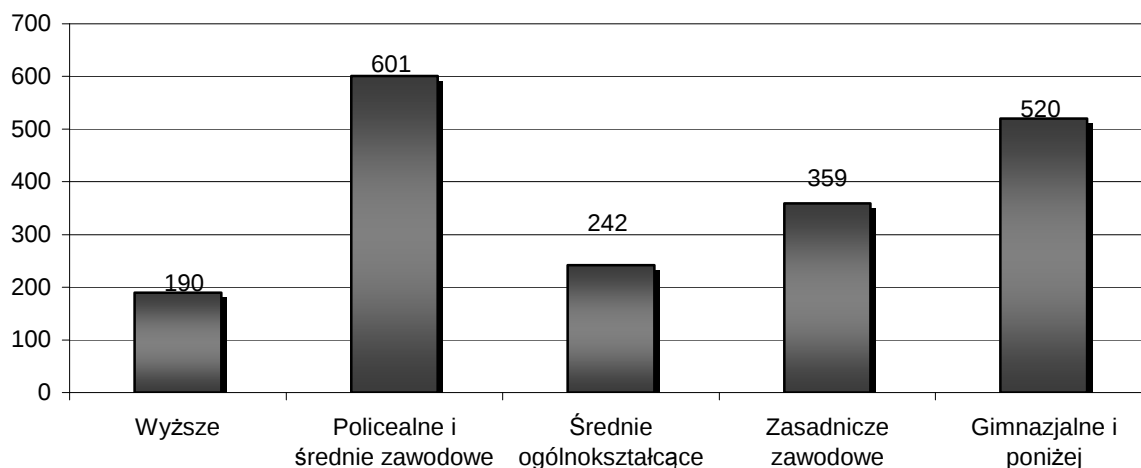
Opisując bezrobotne kobiety w wieku powyżej 45 roku życia pod względem wykształcenia należy stwierdzić, iż na koniec marca 2009 roku najwięcej 31,4% było kobiet z wykształceniem policealnym i średnim zawodowym. Następną w kolejności grupą były kobiety z wykształceniem gimnazjalnym i niższym 27,2%. Natomiast kobiety z wykształceniem zasadniczym zawodowym stanowiły 18,8% ogółu tej populacji bezrobotnych. Wykształcenie średnie ogólnokształcące posiadało 12,7% kobiet z badanej populacji. Najmniejszą grupę w kategorii bezrobotnych według wykształcenia stanowiły kobiety posiadające wykształcenie wyższe 9,9%.

Tabela nr 2 Struktura bezrobotnych kobiet powyżej 45 roku życia pod względem poziomu wykształcenia - wg stanu na koniec marca 2009r.

Poziom wykształcenia	Liczba i struktura bezrobotnych na koniec III 2009 roku	
	III.2009r.	%
Wyższe	190	9,9
Policealne i średnie zawodowe	601	31,4
Średnie ogólnokształcące	242	12,7
Zasadnicze zawodowe	359	18,8
Gimnazjum i poniżej	520	27,2
Ogółem	1.912	100%

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdania MPiPS-01.

Wykres nr 2. Bezrobotne kobiety powyżej 45 roku życia pod względem poziomu wykształcenia- stan na koniec marca 2009r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdania MPiPS-01.

Staż pracy bezrobotnych

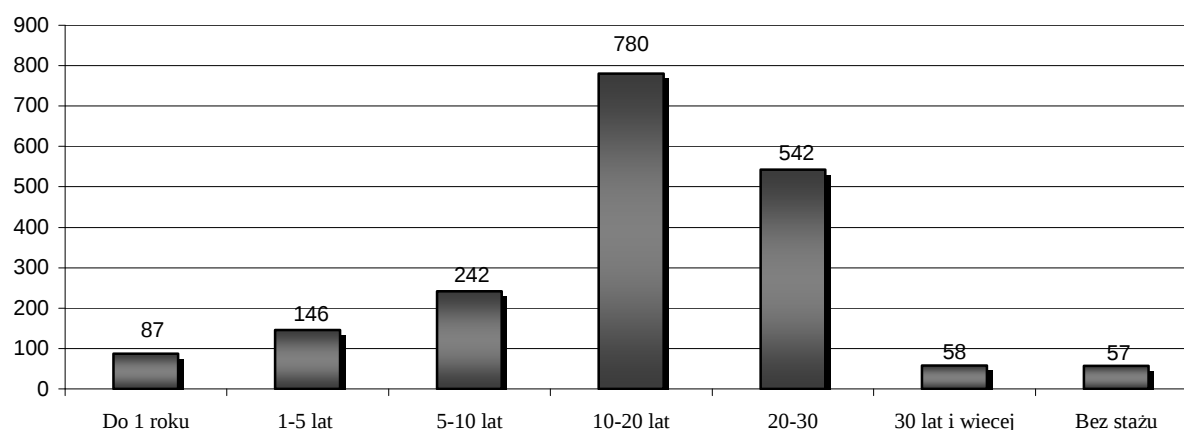
Analizując strukturę bezrobotnych kobiet powyżej 45 roku życia pod względem stażu pracy zauważa się, że najwięcej bezrobotnych kobiet posiada staż pracy 10-20 lat - 40,8% (tj.780 kobiet). Drugą co do wielkości grupę stanowią kobiety ze stażem pracy 20-30 lat - 28,4% (tj.542 kobiety). Trzecią grupę stanowią bezrobotne kobiety ze stażem pracy 5-10 lat - 12,6 % (tj.242 kobiety). Najmniej liczną grupę stanowią kobiety ze stażem pracy 30 lat i więcej - 3%. Bezrobotne kobiety powyżej 45 roku życia pozostające w ewidencji MUP bez stażu pracy stanowiły 3% (tj.57 kobiet).

Tabela nr 3. Struktura bezrobotnych kobiet powyżej 45 roku życia pod względem stażu pracy bezrobotnych

Staż pracy bezrobotnych	Liczba i struktura bezrobotnych na koniec III 2009 roku	
	III.2009r.	%
Do 1 roku	87	4,6
1-5	146	7,6
5-10	242	12,6
10-20	780	40,8
20-30	542	28,4
30 lat i więcej	58	3,0
Bez stażu	57	3,0
Ogółem	1.912	100%

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdania MPiPS-01.

Wykres nr 3. Bezrobotne kobiety powyżej 45 roku życia pod względem stażu pracy –wg stanu na koniec marca 2009r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdania MPiPS-01.

Wiek

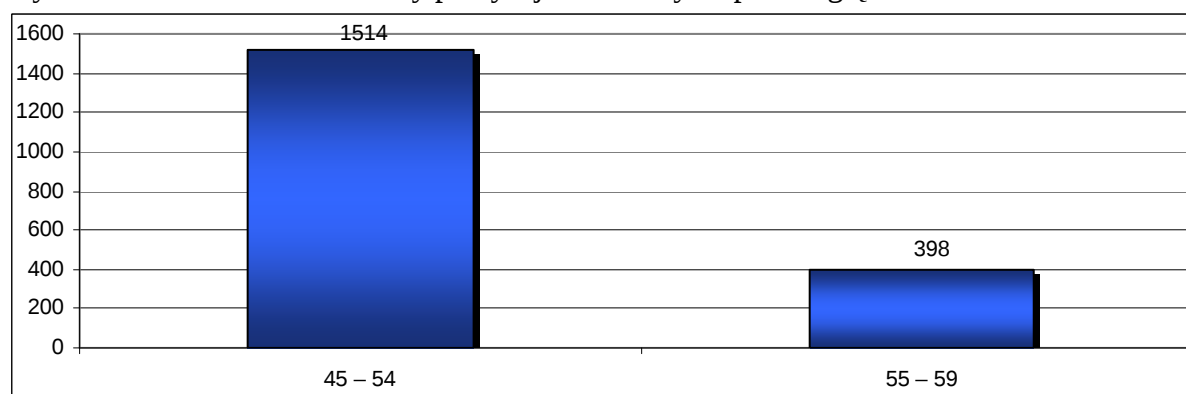
Liczba ludności powyżej 45 roku życia zamieszkałej na terenie miasta Lublin wynosiła 350.462 osoby. Prawie 54% (tj. 189.212 osób) stanowiły kobiety. Bezrobotne kobiety stanowiły ok. 1% (1.912 osób) ogółu kobiet powyżej 45 roku życia zamieszkałych na terenie miasta Lublin. W analizie bezrobotne kobiety powyżej 45 roku życia podzielono na dwie grupy, pierwsza grupa to 45-54 lat która stanowiła -79,2%. Druga grupa to kobiety 55 i więcej, które stanowiły 20,8%. Powyższe dane zawarto w tabeli nr 4.

Tabela nr 4. Struktura bezrobotnych kobiet powyżej 45 roku życia pod względem wieku.

Wiek	Liczba i struktura bezrobotnych kobiet 45+ na koniec III 2009 roku	
	III .2009 r.	%
45-54	1.514	79,2
55-i więcej lat	398	20,8
Ogółem	1.912	100%

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdania MPiPS-01.

Wykres nr 4. Bezrobotne kobiety powyżej 45 roku życia pod względem wieku.

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdania MPiPS-01.

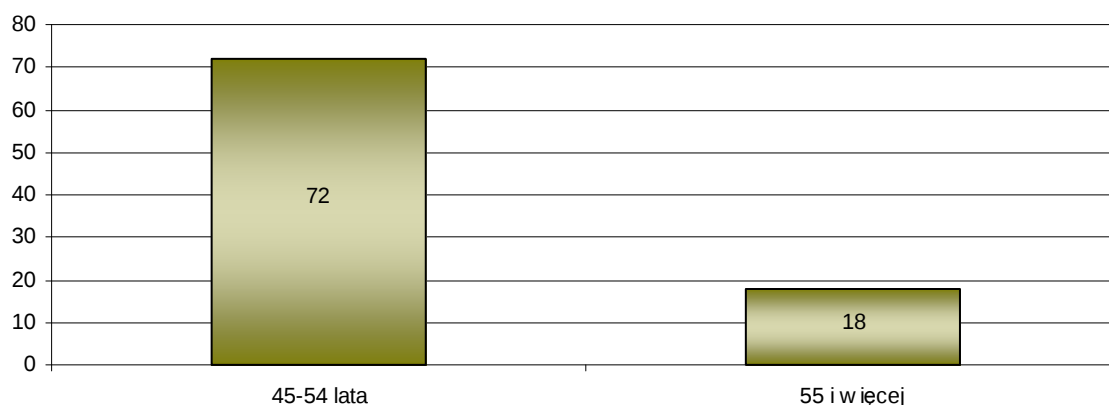
III. Charakterystyka respondentów (dane z metryczki)

Na wstępie zaznaczyć należy, iż badania nie dotyczyły bezpośredniej charakterystyki respondentów lecz ich poglądów na wybrane tematy. Dlatego też pytania *metryczkowe* zawarte w ankiecie dotyczyły podstawowych cech społeczno-demograficznych, do których zaliczony został: wiek, wykształcenie, czas pozostawania w ewidencji MUP od ostatniej rejestracji, staż pracy.

Wiek

Większość -69,2% odpowiadających, to kobiety w wieku 45-54 lata. Ponad 13,5% ankietowanych kobiet nie zaznaczyła odpowiedzi.

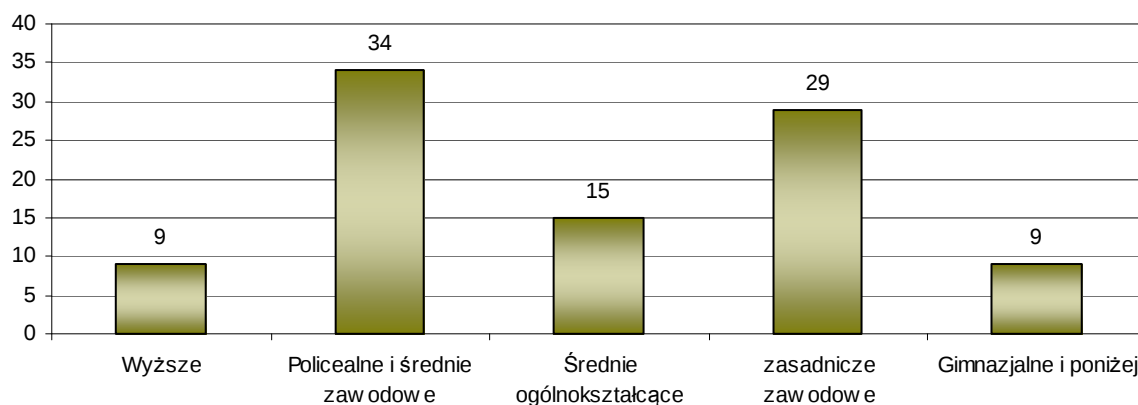
Wykres nr 5. Podział respondentów ze względu na wiek

Wykształcenie

Analizując wykształcenie badanych respondentek zauważa się, iż prawie 33% posiada wykształcenie policealne i średnie zawodowe. Wykształcenie zasadnicze zawodowe posiada 27,9% badanych. Wykształcenie średnie ogólnokształcące posiada 14,5%, wyższe 8,6% i tyle samo wykształcenie gimnazjalne i poniżej.

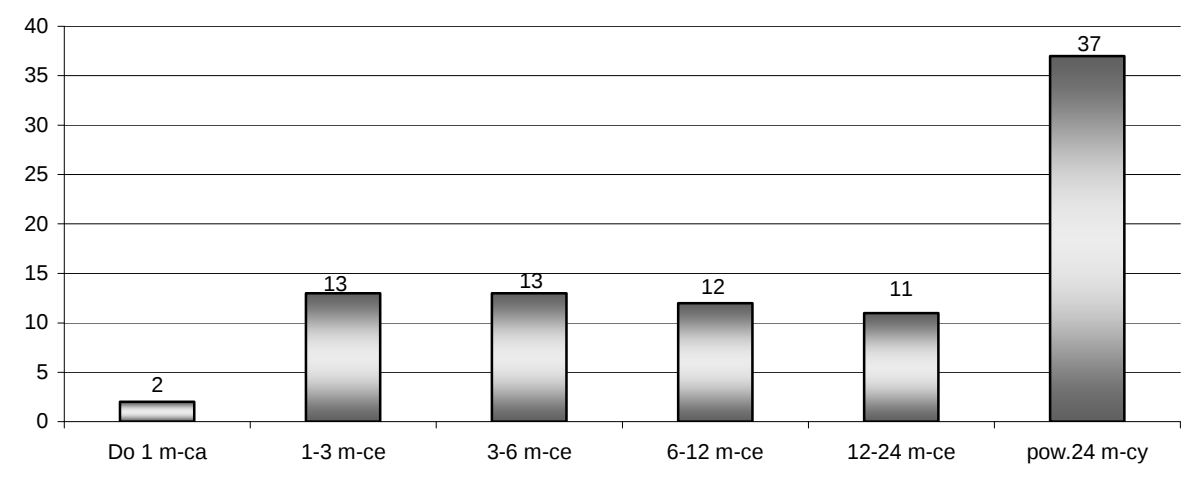
Wykres nr 6. Podział respondentów ze względu na wykształcenie.

Czas pozostawania bez pracy

Najwięcej 35,6% badanych respondentek pozostaje w ewidencji MUP ponad 24 m-ce. Od 1 do 3 m-cy -12,5% i tyle samo od 3-6 m-cy, od 6 do 12 m-cy -11,5%, od 12-24 m-cy -10,6%. Najmniej 1,9% ankietowanych kobiet pozostaje w ewidencji do 1 m-ca.

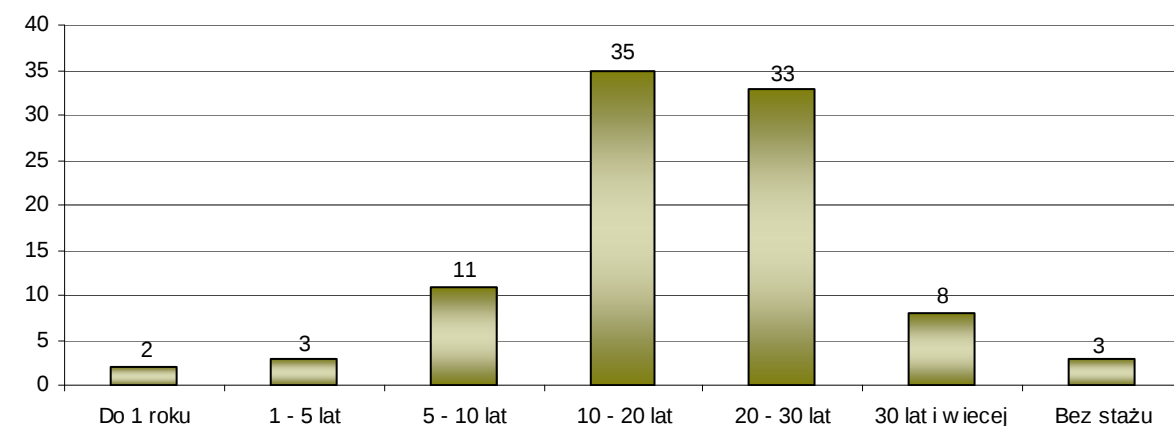
Wykres nr 7. Podział respondentów ze względu na czas pozostawania w ewidencji MUP od ostatniej rejestracji

Staż pracy

Analizując staż pracy ankietowanych respondentek należy stwierdzić, iż najwięcej badanych kobiet w wieku 45+ posiada staż pracy od 10 do 20 lat, co stanowi 33,7% respondentek. Nieco mniej 31,7% posiada staż pracy 20-30 lat. Staż pracy 5-10 lat posiada 10,6%. Staż pracy 30 lat i więcej posiada 7,7%. W ewidencji MUP najmniej znajduje się kobiet posiadających staż pracy od 1 do 5 lat 2,9% oraz do 1 roku -1,9%. Bez stażu pracy zanotowano 2,9%.

Wykres nr 8. Podział respondentów ze względu na staż pracy

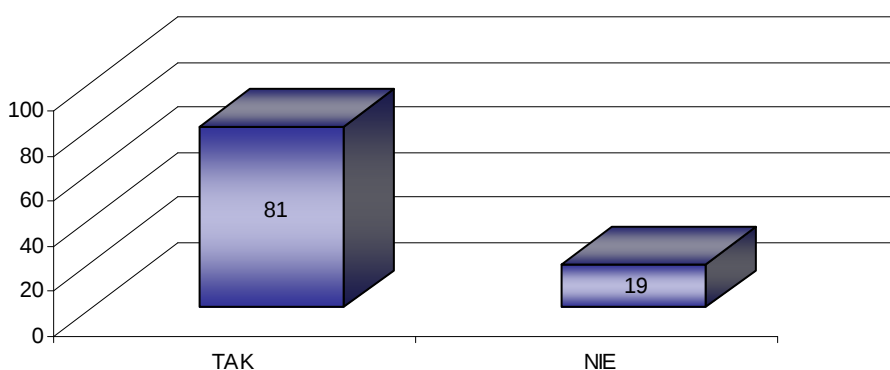
IV. Prezentacja wyników

1. Aktywność na rynku pracy i preferencje dotyczące przyszłego zatrudnienia

Jednym z głównych celów prowadzonych analiz, było poznanie opinii na temat poszukiwania pracy. Dlatego w pierwszej kolejności respondenci zostali poproszeni o wskazanie odpowiedzi na pytanie czy poszukują pracy.

Prawie 80% osób odpowiedziało, iż poszukuje pracy i były to kobiety z wykształceniem wyższym (34,6%) i kobiety z wykształceniem zasadniczym zawodowym (34,6%). Niespełna 20% odpowiedziało negatywnie. Powyższy opis odzwierciedla wykres nr 9

Wykres nr 9. Czy poszukuje Pani pracy?

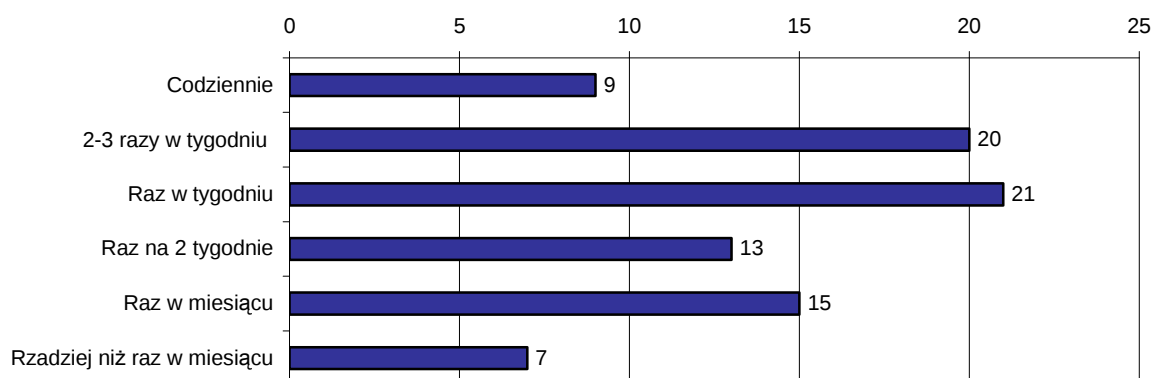

Kolejne pytanie dotyczyło zawodu w jakim bezrobotne poszukują pracy. Osoby badane zazwyczaj odpowiadały, iż poszukują pracy w zawodzie pracownika biurowego, sprzedawcy w sklepie odzieżowym, sprzątaczkę, kucharkę, kaletnika, szwaczki, pomocy kuchennej, w branży wydawniczej jako korektor-redaktor, kasjera, technika budowlanego, florystki, ogrodnika, woźnego, inżyniera budownictwa, kierowcy, kierowcy autobusu, księgowej bądź pomocy księgowej, zdobnik szkła, przedstawiciela handlowego, technika technologii żywienia zbiorowego, technika przemysłu spożywczego, technika handlowca, technika ekonomii, szwaczki, rejestratorki medycznej, radcy prawnego, psychologa, pracownika gastronomicznego bądź hotelowego, pracownika biurowego, kasjera pracownika administracyjno – biurowego, pracownika gastronomi, plastyka - dekoratora, kucharkę w przedszkolu, opiekunki, inżyniera elektryka, introligatora, fryzjera damskiego, farmaceutki, kadrowej.

Analizując przedstawione dane co do częstotliwości poszukiwania pracy można powiedzieć, że większość bezrobotnych mieszkanki Lublina objętych badaniem poszukuje pracy raz, dwa lub trzy razy w tygodniu 39,4% ankietowanych i były to głównie osoby z wykształceniem policealnym i średnim zawodowym oraz zasadniczym zawodowym. Były

jednak i takie panie, które poszukiwały pracy rzadziej niż raz w miesiącu były to głównie osoby z wykształceniem podstawowym. Najbardziej aktywne niespełna 9% respondentek uczestniczących w badaniach ankietowych poszukiwała pracy codziennie były to głównie osoby z wykształceniem policealnym i średnim zawodowym oraz zasadniczym zawodowym.

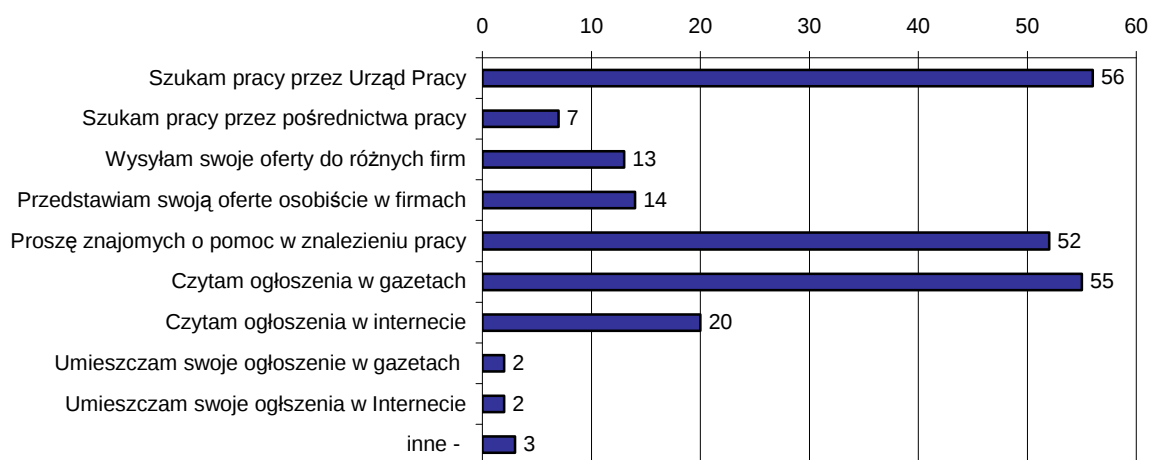
Wykres nr 10. Jak często poszukuje Pani pracy?

Czwarte pytanie zadane respondentkom dotyczyło sposobu poszukiwania pracy.

Z przeprowadzonego badania wynika iż, kobiety umieszczające swoje ogłoszenia w gazetach, w Internecie, wysyłające swoje oferty do różnych firm, są raczej aktywniejsze i bardziej zaradne, o lepszej pozycji zawodowej i autentycznie poszukujące pracy. Osoby te stanowią niespełna 7% ogółu respondentek. Najwięcej 23% ankietowanych kobiet poszukuje pracy przez Urząd Pracy. Znajomych prosi o pomoc w znalezieniu pracy 21,3% badanych. Prawie 22,6% czyta ogłoszenia o pracy w gazetach.

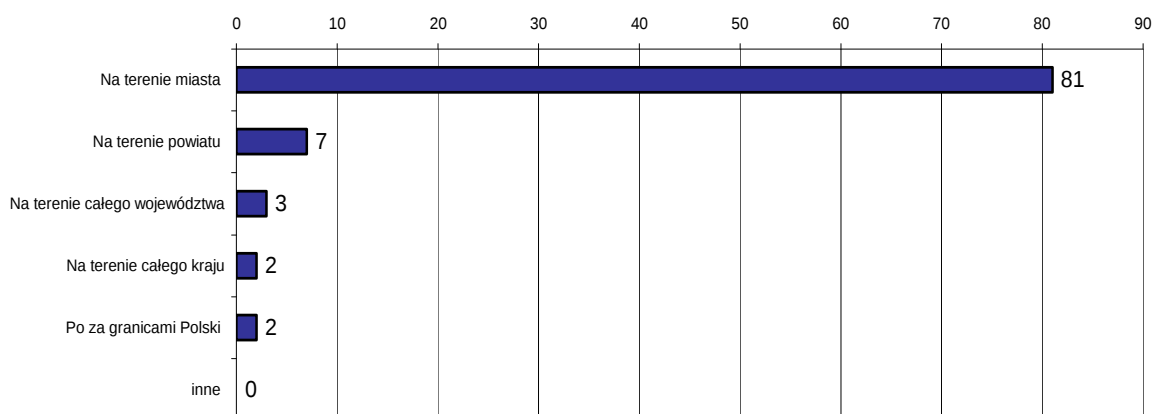
Wykres nr 11. W jaki sposób najczęściej szuka Pani pracy?

Piąte pytanie dotyczyło obszaru terytorialnego, na którym ankietowane poszukują pracy.

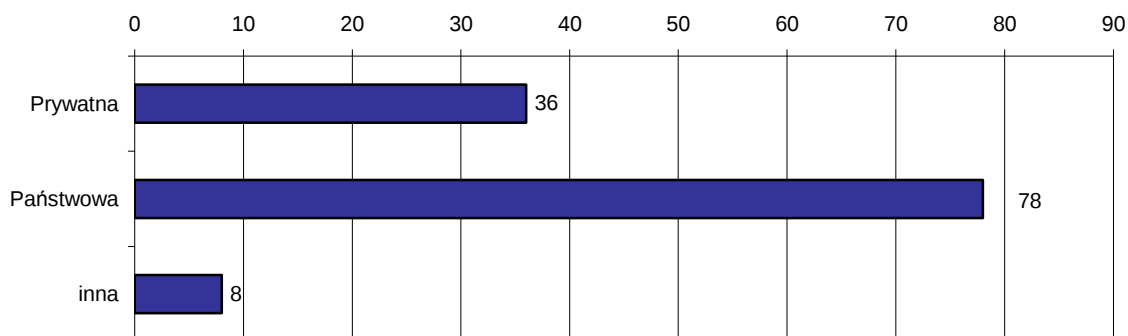
Ważna jest informacja, że ponad 85% wszystkich badanych poszukuje pracy na terenie miasta Lublina. Około 3% ankietowanych na terenie województwa. Wśród badanych znalazły się też i takie osoby które szukają pracy na terenie całego kraju 2,1% oraz poza granicami Polski 2,1%.

Wykres nr 12. Gdzie (na jakim obszarze terytorialnym) poszukuje Pani pracy?

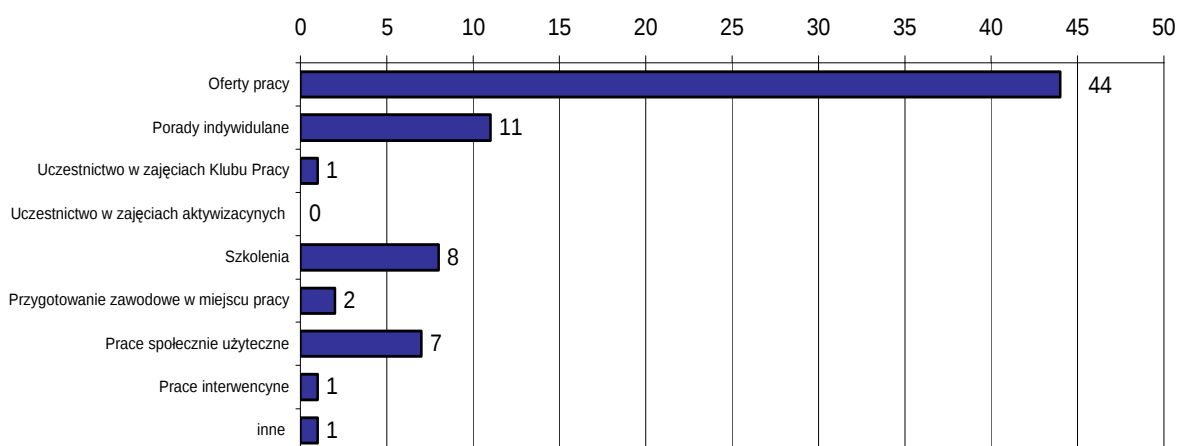
Szóste pytanie dotyczyło typu firmy w jakiej ankietowane chciałyby pracować. Z uzyskanych danych wynika, iż 63,9% osób woli pracować w firmie państwowej, o połowę mniej, bo 29,5% osób zaznaczyło, iż chce pracować w firmie prywatnej.

Wykres nr 13 W jakiego typu firmie chciałaby Pani najbardziej pracować?

Badane respondentki w następnej kolejności poproszone zostały o wskazanie z jakich usług korzystały w okresie ostatniego roku. W okresie tym ponad 58% ankietowanych kobiet zaznaczyła, iż korzystała z ofert pracy. Prawie 15% z porad indywidualnych u doradcy zawodowego. W szkoleniach uczestniczyło prawie 11% badanych kobiet. Przygotowanie zawodowe rozpoczęło prawie 3% kobiet powyżej 45 roku życia. W pracach społecznie użytecznych uczestniczyło ponad 9%. Nieco mniej kobiet 1,3% było aktywizowanych zawodowo w formie prac interwencyjnych oraz tyle samo w zajęciach Klubu Pracy.

Wykres nr 14. Z jakich usług MUP korzystała Pani w okresie ostatnich 12 m-cy?

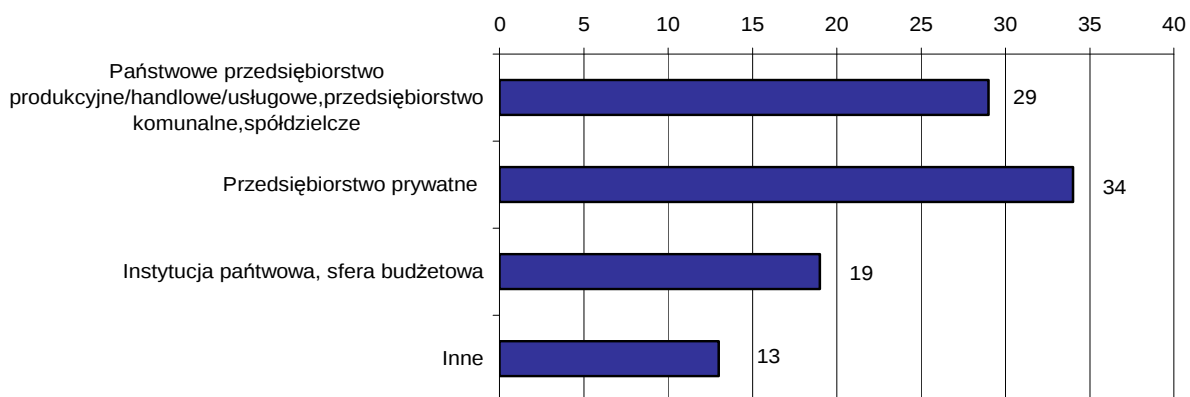

2. Dane dotyczące dotychczasowego zatrudnienia i utraty pracy

Na pytanie o zawód ostatnio wykonywanej pracy respondentki wskazały zawód: handlowca, pomocy kuchennej, sprzątaczkę, kelnerki, kucharza, nauczycielki, pracownika biurowego, szwaczki, sprzedawcy, radcy prawnego, pakowacza, fakturzystki, ankieterki, portierki, maglarki, kadrowej, szatniarki, kontrolerki jakości, asystentki, specjalisty ds. ogłoszeń w biurze reklamy, redaktorki, rejestratorki medycznej, farmaceutki, gospodyni domowej, fryzjerki.

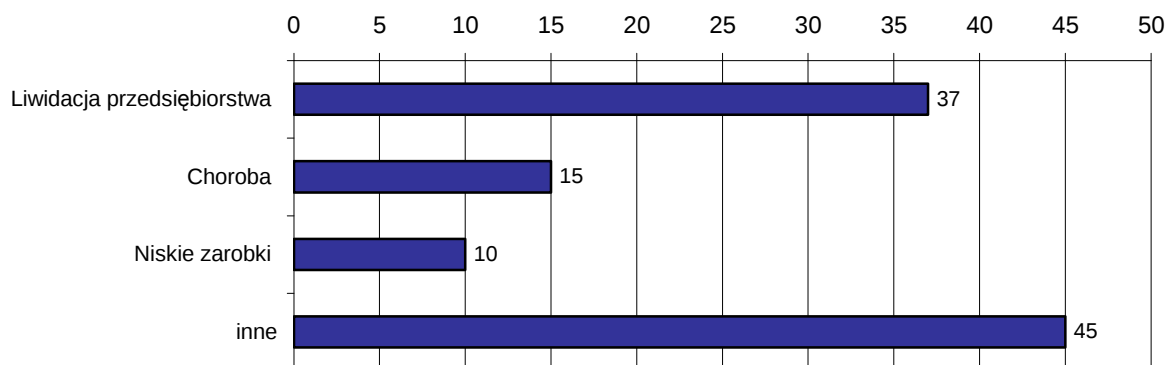
Dziewiąte pytanie dotyczyło formy własności zakładu pracy (ostatnio wykonywana praca). Najwięcej 34,7% kobiet w wieku 45+ zaznaczyło, iż ostatnio pracowało w przedsiębiorstwie prywatnym. Prawie 30% ankietowanych zaznaczyło, iż pracowali w państwowym przedsiębiorstwie produkcyjnym, handlowym usługowym, przedsiębiorstwie komunalnym bądź spółdzielczym. Były jednak i takie osoby, które zaznaczyły, iż zakładem pracy była instytucja państwowa, sfera budżetowa (19,4%).

Wykres nr 15. Jaka była forma własności zakładu pracy? (ostatnio wykonywana praca)

Dziesiąte pytanie dotyczyło powodów utraty pracy. Okazuje się że 34,6% populacji badanych kobiet utraciło pracę z powodu likwidacji przedsiębiorstwa. Warto podkreślić, iż u 14% kobiet przyczyną utraty pracy była ich choroba. Niskie zarobki jako przyczynę utraty pracy wskazało 9,3% badanych. Respondentki chętnie wyrażały opinię o innych przyczynach utraty pracy. Świadczy o tym m.in. to, iż najwięcej ok. 42,1% ankietowanych zaznaczyło inną przyczynę utraty pracy.

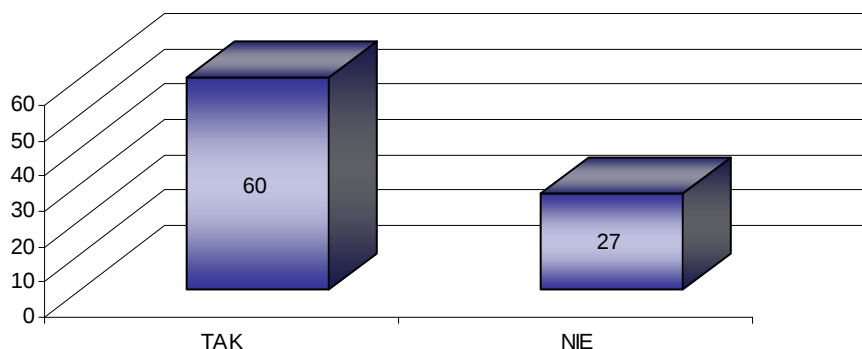
Wykres nr 16. Co spowodowało, że utraciła Pani pracę?

3. Zamierzenia dotyczące rozwoju zawodowego i planowania ścieżki zawodowej

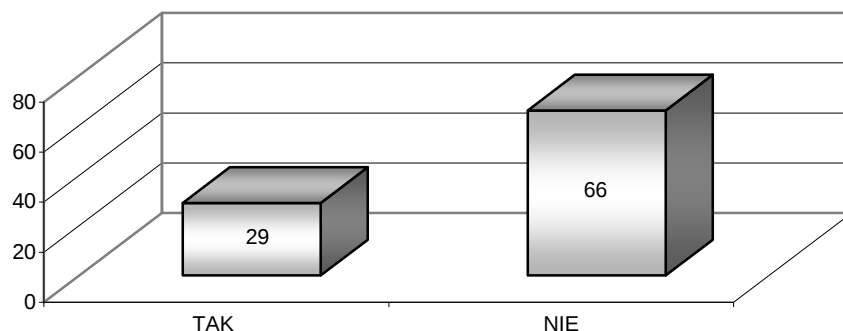
Dla omawianego tu tematu ważne jest pytanie o dalsze doskonalenie kwalifikacji zawodowych. Prawie 70% ankietowanych zaznaczyła odpowiedź twierdzącą. Natomiast 30% ankietowanych zaznaczyło, iż nie będą doskonalić swoich kwalifikacji zawodowych.

Wykres nr 17. Czy zamierza Pani doskonalić swoje kwalifikacje zawodowe?

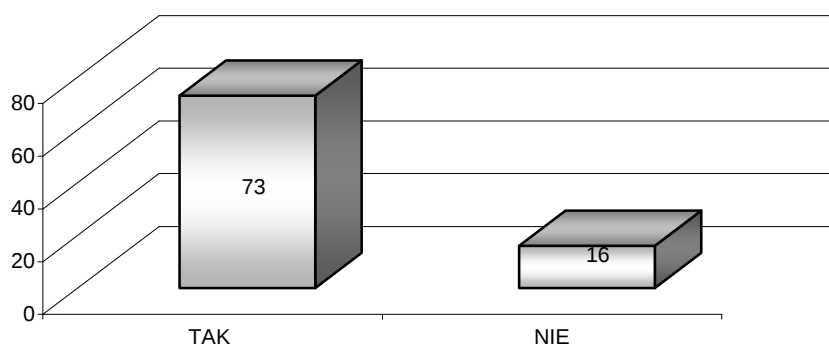
Respondentki zapytane czy zamierzają uruchomić własną działalność gospodarczą w 70% odpowiedziały, iż nie podejmą działalności gospodarczej. Jedynie 30% odpowiedziało, iż chciałaby uruchomić własną działalność gospodarczą.

Wykres nr 18. Czy rozważa Pani możliwość uruchomienia własnej działalności gospodarczej?

Kolejne pytanie zadane respondentkom dotyczyło podjęcia pracy na innym stanowisku/zawodzie niż posiadany/wykonywany. Ponad 80% osób jest skłonna podjąć pracę na innym stanowisku zawodzie niż posiadany czy wykonywany. Tylko 18% zaznaczyło odpowiedź negatywną.

Wykres nr 19. Czy jest Pani skłonna podjąć pracę na innym stanowisku/zawodzie niż posiadany/wykonywany?

Piętnaste pytanie dotyczyło chęci uczestnictwa w szkoleniach organizowanych przez MUP

Najczęściej powtarzane przez ankietowane kobiety szkolenia w jakich chciałyby uczestniczyć to:

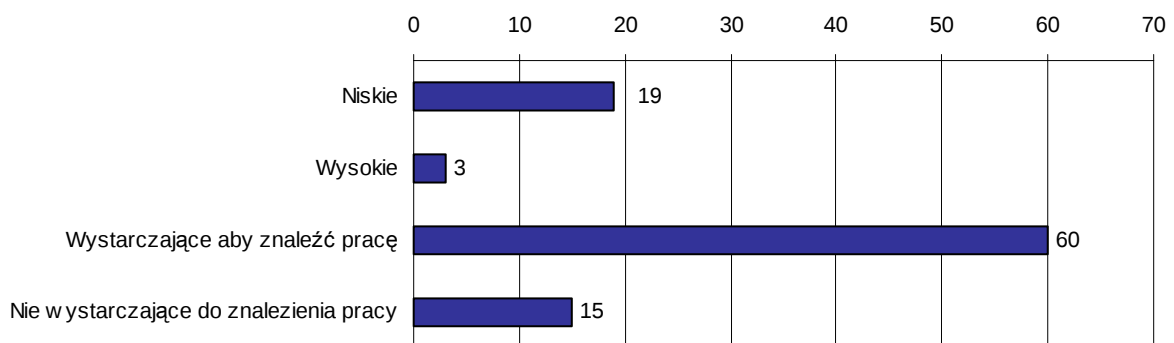
- Pracownik administracyjno biurowy z elementami kadr i płac;
- Kadry i płace;
- Księgowość małych przedsiębiorstw;
- Założenie własnej firmy;

- Obsługa komputera;
- Obsługa programów sprzedażowo magazynowych;
- Kosztorysowanie;
- Grafika komputerowa;
- Projektowanie stron www;
- Nauka języka angielskiego, niemieckiego;
- Prawo jazdy;
- Kurs gastronomiczny;
- Pomoc kuchenna z elementami cateringu;
- Projektowanie wnętrz;
- Kurs kroju i szycia;
- Kurs fryzjerski.

4. Ocena kwalifikacji zawodowych

Kobiety zapytane o ocenę swoich kwalifikacji zawodowych w ponad 60% określiły, iż posiadają wystarczające kwalifikacje do znalezienia pracy. Ponad 15% ankietowanych zaznaczyła, iż posiada niewystarczające kwalifikacje do znalezienia pracy. Nisko oceniło swoje kwalifikacje zawodowe prawie 19,6% ankietowanych kobiet powyżej 45 roku życia.

Wykres nr 20. Jak ocenia Pani swoje kwalifikacje zawodowe?

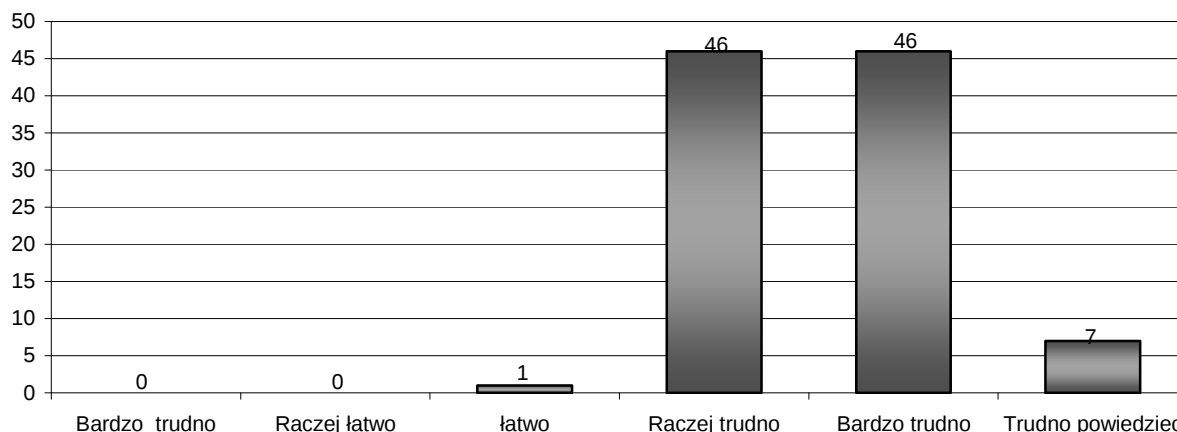

5. Opinie na temat rynku pracy kobiet w wieku 45+

Kolejne pytanie zadane badanym respondentkom dotyczyło oceny sytuacji na rynku pracy. Czy obecnie zdaniem badanych kobiet w wieku 45+ jest łatwo czy trudno znaleźć pracę na rynku pracy. Ankietowane w 92% zaznaczyły, iż obecnie jest raczej trudno, a nawet bardzo

trudno znaleźć pracę na lubelskim rynku pracy. Jedynie 1% ankietowanych zaznaczyła, iż jest łatwo znaleźć pracę.

Wykres nr 21. Jak ocenia Pani obecną sytuację na rynku pracy? Czy Pani zdaniem obecnie jest łatwo czy trudno znaleźć pracę na rynku pracy?

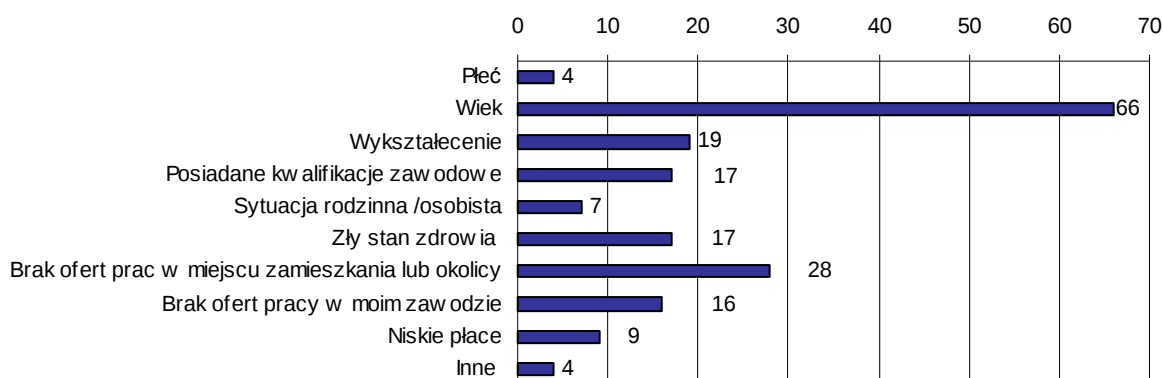
Ograniczeniami lub największymi minusami pracowników powyżej 45 roku życia ankietowane kobiety zaznaczyły w największym odsetku 24,8% stan zdrowia, schematyczny sposób myślenia lub brak kreatywności 15,4%, mniejsza mobilność i dyspozycyjność 13,4%. Fakt braku żadnych minusów czy ograniczeń pracowników powyżej 45 roku życia stwierdziło 12,8%, niechęć do zdobywania nowych kwalifikacji 8,1%, a nawyki 4% badanych pań.

Wykres nr 22. Jakie Pani zdaniem są ograniczenia/minusy pracowników powyżej 45 roku życia?

Za główną przeszkodę w znalezieniu pracy ankietowane zaznaczyły wiek -35,3%, brak ofert pracy w miejscu zamieszkania lub w okolicy -15%, wykształcenie -10,2%, posiadane kwalifikacje zawodowe -9,1%, brak ofert pracy w moim zawodzie -8,6%, niskie płace -4,8%, sytuacja rodzinna czy osobista -3,7%.

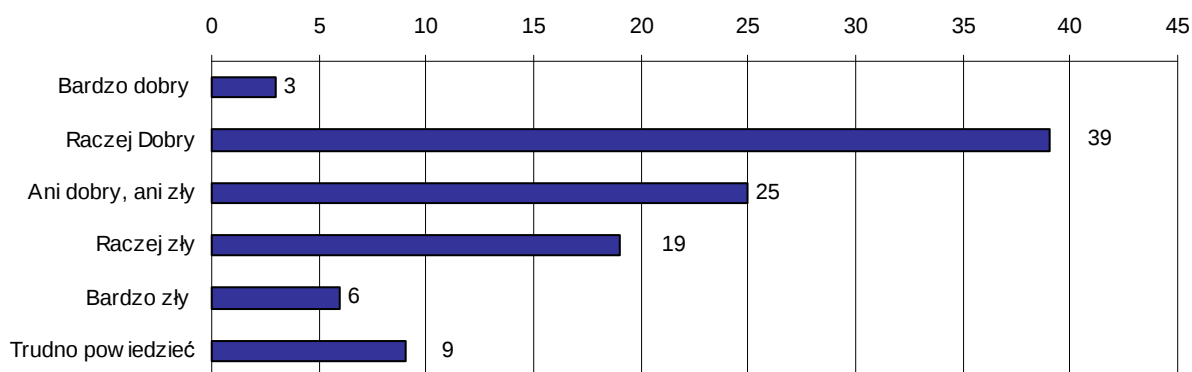
Wykres nr 23. Co Pani zdaniem jest główną przeszkodą w znalezieniu przez Panią pracy?

6. Ocena stanu zdrowia

Badane respondentki poproszone zostały w następnej kolejności o wskazanie oceny stanu zdrowia. Ponad 38,6% osób oceniła swój stan zdrowia jako raczej dobry. Były też i takie kobiety -5,9%, które oceniły swój stan zdrowia jako bardzo zły.

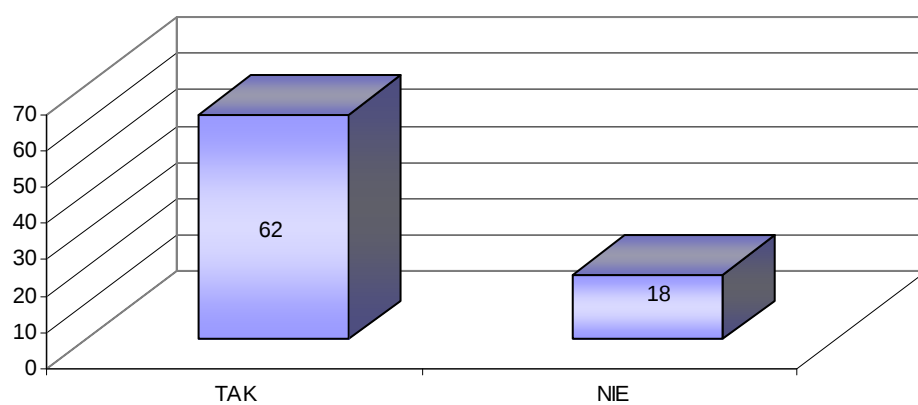
Wykres nr 24. Jak ocenia Pani swój stan zdrowia?

7. Planowanie ścieżki pomocy, pracy, Indywidualny Plan Działań

Ostatnie pytanie dotyczyło objęcia przez ankietowane Indywidualnym Planem Działań czyli usługami i instrumentami dobranymi zgodnie z predyspozycjami, oczekiwaniami, zweryfikowanymi w oparciu o aktualną sytuację na rynku pracy; efekt końcowy IPD to doprowadzenie do zatrudnienia). Ponad 2/3 ankietowanych wyraziło chęć do uczestnictwa w IPD. Prawie 18% ankietowanych nie chciało być objęta IPD. Ponad 21% badanych respondentek nie udzieliła odpowiedzi na powyższe pytanie.

Wykres nr 25. Czy chciałaby Pani być objęta Indywidualnym Planem Działań?

Podsumowanie

Okazało się, że 80% badanej populacji deklaruje gotowość i chęć podjęcia pracy. Można zatem przypuszczać, że kobiety powyżej 45 roku życia chcą być aktywne zawodowo i wykazują zainteresowanie rozwojem zawodowym. Większość badanych zamierza doskonalić swoje kwalifikacje zawodowe, chociaż ponad połowa uważa, że posiada kwalifikacje wystarczające do znalezienia pracy. Wyniki badań wskazują, że im wyższy poziom wykształcenia, tym większa świadomość konieczności dopasowywania umiejętności zawodowych do wymogów rynku pracy.

Ok. 80% badanych kobiet jest skłonna podjąć pracę w innym zawodzie niż posiadany. Świadczy to o potencjalnych możliwościach przystosowawczych i pewnej otwartości na zmianę, co zdecydowanie odbiega od stereotypu tej grupy wiekowej.

Deklaracja chęci podjęcia pracy może wynikać z faktu, że zdecydowana większość (76%) respondentek posiada ponad 10-letnie doświadczenie zawodowe czyli wykazywała się już aktywnością zawodową w przeszłości, a obecnie chce ją wznowić.

Prawie 21 % poszukuje pracy raz w tygodniu, 20% deklaruje, że szuka zatrudnienia 2-3 razy w tygodniu. Ponad połowa badanych poszukuje zatrudnienia przez Urząd Pracy oraz zapoznaje się z ogłoszeniami o pracy w prasie. Blisko połowa badanych prosi o pomoc znajomych. Natomiast tylko 13 % osób wysyła swoje oferty do różnych firm, a tylko 14 % przedstawia swoją ofertę osobiście podczas rozmów z pracodawcami. Można więc stwierdzić, że większość badanych osób odpowiada jedynie na zapotrzebowanie rynku, natomiast nie próbuje nawiązywać bezpośrednich kontaktów z pracodawcami w celu zaprezentowania swoich możliwości zawodowych. Brak ekspansji w nawiązywaniu kontaktów z pracodawcami może być rezultatem długiego okresu pozostawania bez pracy (blisko połowa respondentek to osoby pozostające w ewidencji MUP w Lublinie ponad 12 m-cy). Tak długi okres pozostawania bez pracy może wpłynąć na spadek samooceny, minimalizowania atutów zawodowych, czy utratę wiary w sprawstwo inicjowanych działań.

Większość badanych kobiet preferuje pracę najemną (70%), natomiast tylko 30 % wykazuje wstępne zainteresowanie uruchomieniem własnej działalności gospodarczej.

Blisko połowa respondentek ocenia obecną sytuację na rynku pracy jako bardzo trudną. Uważają one, że największą przeszkodą na rynku pracy jest wiek (66%), a w następnej kolejności – brak ofert pracy w miejscu zamieszkania. Wśród ograniczeń postrzeganych wobec pracowników powyżej 45 roku życia dominuje stan zdrowia, chociaż tylko około 6% badanych oceniło swój stan zdrowia jako bardzo zły.

Można zatem stwierdzić, że osoby badane są zainteresowane konkretnymi ofertami pracy wynikającymi z potrzeb pracodawców, nie wykazują ekspansywności na rynku pracy, w większości nie inicjują bezpośrednich kontaktów z firmami prezentując swoje kompetencje zawodowe i w większości wykluczają kreowanie własnego miejsca pracy poprzez uruchomienie działalności gospodarczej. Nie są mobilne, ponieważ 85% osób wskazuje na Lublin jako preferowane miejsce pracy.

Wnioski

W celu zwiększenia szans na rynku pracy można zaproponować:

- wzmocnienie aktywnej postawy na rynku pracy poprzez dostarczenie wiedzy o metodach aktywnego poszukiwania pracy i nabycie umiejętności z tego zakresu;
- wsparcie psychologiczne niwelujące bariery wewnętrzne;
- określenie możliwości zawodowych, atutów zawodowych, wyznaczenie celu zawodowego;
- zwiększenie świadomości idei uczenia się przez całe życie;
- w przypadku uzupełnienia czy zmiany kwalifikacji zawodowych - zaplanowanie ścieżki edukacyjnej.

Lublin, czerwiec 2009r.